

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.04.2020, sen. zn. 29 ICdo 48/2020, ECLI:CZ:NS:2020:29.ICDO.48.2020.1

Číslo: 109/2020

Právní věta: Nejde-li o náklad vynaložený bez právního důvodu třetí osobou na zhodnocení majetkové podstaty (§ 169 odst. 1 písm. f/ insolvenčního zákona), je majetkový prospěch, který majetková podstata získala po rozhodnutí o úpadku dlužníka plněním třetí osoby bez právního důvodu, bezdůvodným obohacením (§ 2991 o. z.), jež v rámci řádné správy majetkové podstaty má být vydáno ochuzenému jako plnění na jeho pohledávku za majetkovou podstatou ve smyslu § 168 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona. V incidenčním sporu o určení, zda pohledávka uplatněná v insolvenčním řízení způsobem uvedeným v § 203 insolvenčního zákona, je co do svého pořadí pohledávkou za majetkovou podstatou ve smyslu ustanovení § 168 odst. 2 insolvenčního zákona, se insolvenční soud zabývá pouze okolnostmi rozhodnými pro posouzení správnosti uplatněného pořadí pohledávky, bez zřetele k tomu, zda spornou je i existence nebo výše této pohledávky. Skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodu vzniku pohledávky, nebo důvodu jejího možného zániku, anebo důvodu, pro který se stala soudně nevymahatelnou, případně pro posouzení (určení) správné výše pohledávky jsou vyhrazeny sporu o splnění povinnosti (o zaplacení peněžitě pohledávky) vedenému u obecného soudu. Pravidlo, podle kterého ve sporu o pořadí přihlášených pohledávek nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení proti insolvenčnímu správci (§ 202 odst. 1 věta první insolvenčního zákona), se obdobě uplatní též ve sporu o pořadí pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou (§ 203a odst. 2 insolvenčního zákona).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.04.2020

Spisová značka: 29 ICdo 48/2020

Číslo rozhodnutí: 109

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezdůvodné obohacení, Incidenční spory, Náklady řízení

Předpisy: § 168 odst. 2 písm. b) IZ
§ 169 odst. 1 písm. f) IZ
§ 202 odst. 1 IZ
§ 2991 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“) 22. 12. 2017 (č. l. 1-4) se žalobce (Statutární město H.) domáhal vůči žalované (JUDr. M. B., jako insolvenční správkyň dlužníka Středního odborného učiliště „B. S.“ spol. s r. o.):

[1] určení že pohledávka žalobce ve výši 209 938 Kč, představující vyúčtování poskytnutých služeb v období od 1. 1. 2016 do 24. 3. 2016 v prostorách označené budovy H., stojící na označeném pozemku (dále též jen „nemovitosti“), vyúčtovaná daňovým dokladem ze dne 19. 3. 2017, č. 517136, s datem splatnosti 31. 8. 2017, je pohledávkou za majetkovou podstatou,

[2] eventuálně (pro případ zamítnutí požadavku ad 1/) určení, že předmětná pohledávka je pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou.

2. Pohledávku, jejíž pořadí požadoval určit, specifikoval žalobce v žalobě tak, že jde o částku odpovídající vynaložení nákladů za služby (rozúčtované náklady za vytápění a společnou přípravu teplé vody pro budovu) poskytnuté žalobcem v období od 1. 1. 2016 do 24. 3. 2016 ve vztahu k nebytovým prostorům v budově, které dlužník (resp. žalovaná jako jeho insolvenční správkyň) po skončení nájemního vztahu (k 31. 3. 2015) v uvedeném období stále užíval. Celková výše těchto nákladů za uvedené období činila 236 246,62 Kč a po vypořádání přeplatku z minulého zúčtovacího období (26 309 Kč) činí dluh 209 938 Kč. V rovině právní jde podle žalobce (co do pořadí) o pohledávku za majetkovou podstatou ve smyslu § 168 odst. 2 písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona).

3. Rozsudkem ze dne 29. 3. 2019, č. j. 11 ICm 5278/2017-42, insolvenční soud:

[1] Určil, že předmětná pohledávka žalobce ve výši 209 938 Kč je pohledávkou za majetkovou podstatou (bod I. výroku).

[2] Určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (bod II. výroku).

4. Insolvenční soud – vycházejí z ustanovení § 168 odst. 1 a 2 a § 203 odst. 1 insolvenčního zákona a z ustanovení § 2225 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“) – dospěl po provedeném dokazování k následujícím skutkovým a právním závěrům:

5. Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že k 31. 3. 2015 skončil nájemní vztah dlužníka k nemovitostem (pozemku a části budovy) vlastněným žalobcem a pronajatým dlužníku smlouvou o nájmu části nemovité věci ze dne 29. 7. 2014.

6. Dne 31. 3. 2015 insolvenční soud zjistil úpadek dlužníka, prohlásil konkurs na majetek dlužníka a insolvenční správkyň dlužníka ustanovil žalovanou.

7. Nebylo sporné, že žalovaná nemovitosti užívala i po 31. 3. 2015; v nebytových prostorách se nacházely movité věci dlužníka, jež žalovaná následně prodala (v prosinci 2015).

8. Sporným zůstalo, zda žalovaná užívala nemovitosti po 1. lednu 2016, a zda tak žalobce má nárok na úhradu nákladů za služby za dobu od 1. 1. 2016 do 24. 3. 2016.

9. V řízení bylo prokázáno, že žalovaná nemovitosti protokolárně předala Městské realitní agentuře, s. r. o. (která je spravuje pro žalobce), 24. 3. 2016. Do té doby proto žalovaná byla povinna hradit náklady, které vlastníku nemovitostí vznikly v souvislosti se zajištěním „užitelnosti“ nebytových prostor.

10. Výší těchto nákladů se insolvenční soud vzhledem k předmětu žaloby (určení pořadí pohledávky) nezabýval.

11. Takto vzniklá pohledávka je ve smyslu ustanovení § 168 odst. 2 insolvenčního zákona

pohledávkou, která vznikla po rozhodnutí o úpadku dlužníka jako náklad spojený s udržováním a správou majetkové podstaty dlužníka, který nesl žalobce.

12. I kdyby žalovaná uskladněné movité věci prodala v prosinci 2015, pak to, že po další 3 měsíce objekt nevyklidila, nejde k tíži žalobce. V intencích ustanovení § 2225 o. z. totiž k ukončení užívání nemovitostí dochází až jejich vyklizením a předáním pronajímateli.

13. S přihlédnutím k tomu, že vyhověl primárnímu petitu, nerozhodoval již insolvenční soud o nároku na určení, že jde o pohledávku postavenou na roveň pohledávce za majetkovou podstatou, uplatněném eventuálním petitem.

14. K odvolání žalované Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 10. 10. 2019, č. j. 11 ICM 5278/2017, 15 VSOL 825/2019-94 (KSOS 14 INS 1402/2015):

[1] Potvrdil rozsudek insolvenčního soudu (první výrok).

[2] Určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

15. Odvolací soud – vycházejí z ustanovení § 168 odst. 2 písm. b) a § 203a odst. 1 insolvenčního zákona – poté, co dokazování částečně zopakoval a doplnil, dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí k následujícím závěrům:

16. Předmětem řízení dle ustanovení § 203a insolvenčního zákona je určení pořadí uplatněné pohledávky; soud se v tomto řízení nezabývá ani pravostí, ani výší pohledávky. Vyčíslení pohledávky ve výroku napadeného rozhodnutí směřuje pouze k identifikaci pohledávky, nikoli k určení její výše. Řízení o určení pořadí pohledávky probíhá vedle řízení o žalobě na plnění a nezávisle na něm. Přitom podle shodných tvrzení účastníků řízení probíhá řízení o žalobě na plnění (na zaplacení) u Okresního soudu v Ostravě, kde je přerušeno do skončení tohoto řízení.

17. Pro rozhodnutí projednávané věci bylo klíčovým unesení důkazního břemene ohledně vyklizení objektu, resp. toho, zda se v rozhodné době v objektu nacházely movité věci dlužníka. Přitom závěr insolvenčního soudu, že žalovaná prostory nevyklidila nejméně do 26. 2. 2016, je správný (což potvrzuje dokazování zopakované odvolacím soudem).

18. K tvrzení, že nebytové prostory vyklidila do 31. 12. 2015, neoznačila žalovaná přílehlavé důkazy, když kupní smlouva, kterou dne 16. 12. 2015 prodala movité věci v budově společnosti G. CZ, s. r. o., takovou skutečnost nemohla prokázat. Poučení dle § 118a odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), se žalované nedostalo proto, že se jednání před insolvenčním soudem nezúčastnila.

19. Jestliže žalovaná neprokázala, že nebytové prostory vyklidila do 31. 12. 2015, pak platí, že je dále užívala i v době od 1. 1. 2016, takže náklady s tím spojené, jež vznikly po rozhodnutí o úpadku, včetně nákladů vynaložených žalobcem na služby, jsou náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty dlužníka ve smyslu ustanovení § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona. Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2018, „sp. zn.“ (správně sen. zn.) [29 ICdo 97/2016](#) [jde o rozsudek uveřejněný pod číslem 131/2019 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 131/2019“), který je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupný i na webových stránkách Nejvyššího soudu], nebo přiměřeně a contrario rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2017, „č. j. 103 VSPH 942/2016-76 (179 ICM 427/2016, MSPH 79 INS 21573/2013)“ [správně č. j. 179 ICM 427/2016, 103 VSPH 942/2016-76 (MSPH 79 INS 21573/2013)].

20. Odvolací soud pak nesdílí námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí co do právního hodnocení pohledávky, když insolvenční soud (byť kuse) uvedl, že ji považuje za pohledávku za majetkovou podstatou v podobě nákladů spojených s udržováním a správou majetkové podstaty a

proč.

21. Nedůvodnou je i námitka promlčení pohledávky; v řízení o určení pořadí pohledávky se (totiž) soud promlčením nezabývá.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

22. Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného a procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu.

23. Dovolatelka namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

24. Odvolacímu soudu dovolatelka především vytýká, že se v rozporu se závěry obsaženými v nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 8. 2013, sp. zn. [II. ÚS 2234/10](#) [jde o náleze uveřejněný pod číslem 145/2013 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, který je (stejně jako další rozhodnutí Ústavního soudu zmíněná níže) dostupný i na webových stránkách Ústavního soudu], a v nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 11. 2016, sp. zn. [II. ÚS 2588/16](#) (jde o náleze uveřejněný pod číslem 223/2016 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), nevypořádal s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, o kterou opírala svou argumentaci. Odtud dovozuje, že odvolací soud nesplnil zákonnou povinnost své rozhodnutí řádně odůvodnit a porušil princip předvídatelnosti a právní jistoty dovolatelky (jelikož nerespektoval judikaturu Nejvyššího soudu).

25. Dovolatelka míní, že ustálenou judikaturou k bezdůvodnému obohacení, od které se odvolací soud odchýlil, je „rozhodnutí“ (správně rozsudek) Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2016, sp. zn. [32 Cdo 2437/2015](#), a „rozhodnutí“ (správně rozsudek) Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. [28 Cdo 4184/2018](#).

26. Dovojuje dále, že odvolací soud se odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího soudu k námitce promlčení, představované např. rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. [33 Odo 631/2004](#).

27. Dovolatelka nesdílí názor odvolacího soudu, že klíčovým bylo řešení otázky, zda objekt vyklidila, a poukaz odvolacího soudu na R 131/2019 má za nepřiléhavý, s tím, že předmětem sporu je „existence nákladů ve formě bezdůvodného obohacení za užívání žalobcem blíže nespecifikované části budovy“, kdežto R 131/2019 se zabývá hrazením nákladů spojených se správou bytové jednotky (takže jde o nesrovnatelné případy).

28. Za pro věc zásadní (leč odvolacím soudem neřešenou) má dovolatelka otázku charakteru žalobcem uplatněné pohledávky, namítajíc, že ten v řízení nezdůvodnil (a soud jej k tomu ani nevyzval), jak konkrétně mělo dojít k bezdůvodnému obohacení žalované. Pominutím výše označené judikatury ponechal odvolací soud (nesprávně) stranou tvrzení dovolatelky, že žalobce jí žádné služby nedodával a že takové služby nepožadovala ani nevyužívala (k čemuž dovolatelka opět poukazuje na rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. [32 Cdo 2437/2015](#) a sp. zn. [28 Cdo 4184/2018](#)).

29. A konečně dovolatelka namítá, že odvolací soud se „nikterak nevypořádal“ s jí vznesenou námitkou promlčení. Přitom tak učinit měl, jelikož v případě promlčení by pohledávka podléhala režimu ustanovení § 170 insolvenčního zákona.

30. S přihlédnutím k „obecnému odůvodnění“ rozhodnutí insolvenčního soudu, které neodkazuje na relevantní judikaturu, má dovolatelka napadené rozhodnutí též za nepřezkoumatelné.

III.

Přípustnost dovolání

31. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2. článku II části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

32. Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností podaného dovolání. Dovolání nesměruje proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., takže zbývá určit, zda je přípustné podle § 237 o. s. ř.

33. Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu dovoláním výslovně „v celém jeho rozsahu“, tedy i v té části prvního výroku, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu ve výroku o nákladech řízení, jakož i ve druhém výroku o nákladech odvolacího řízení. Ve vztahu k těmto výrokům však přípustnost dovolání vylučuje ustanovení § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř. Nejvyšší soud proto v této části dovolání bez dalšího odmítl podle § 243c odst. 1 a 2 o. s. ř. jako objektivně nepřipustné.

34. V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti té části prvního výroku, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu ve vyhovujícím výroku o věci samé, je přípustné podle § 237 o. s. ř., když potud pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení dovoláním předestřených otázek jde v souvislosti s pohledávkami za majetkovou podstatou o věc dovolacím soudem beze zbytku nezodpovězenou.

IV.

Důvodnost dovolání

35. Ve vztahu k výroku o věci samé se Nejvyšší soud – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – dále zabýval především tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

36. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

37. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází. K dovolatelem položeným právním otázkám činí Nejvyšší soud následující závěry:

38. 1. K charakteru pohledávky.

Pro další úvahy Nejvyššího soudu k otázce ad 1/ jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona (jež v citovaném znění nezměnila podobu od rozhodnutí o úpadku dlužníka) a zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007 (dále též jen „ZKV“):

§ 168 (insolvenčního zákona)

Pohledávky za majetkovou podstatou

(...)

(2) Pohledávkami za majetkovou podstatou, pokud vznikly po rozhodnutí o úpadku, jsou

(...)

b) náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty dlužníka,

(...)

(3) Není-li dále stanoveno jinak, pohledávky za majetkovou podstatou se uspokojují v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku.

§ 169 (insolvenčního zákona)

Pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou

(1) Pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou jsou

(...)

f) náhrada nákladů, které třetí osoby vynaložily na zhodnocení majetkové podstaty, mají-li z toho důvodu proti dlužníku pohledávku z bezdůvodného obohacení,

(...)

(2) Není-li dále stanoveno jinak, pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou se uspokojují v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku.

§ 230 (insolvenčního zákona)

(1) Správou majetkové podstaty se rozumí zejména činnost, jakož i právní úkony a opatření z ní vyplývající, pokud směřuje k tomu, aby

a) nedocházelo ke znehodnocení majetkové podstaty, zejména aby nedošlo k odstranění, zničení, poškození nebo odcizení majetku, který do ní náleží,

b) majetek náležející do majetkové podstaty byl využíván v souladu se svým určením, pokud tomu nebrání jiné okolnosti,

c) se majetková podstata rozmnožila, lze-li takovou činnost rozumně očekávat se zřetelem ke stavu majetkové podstaty a obvyklým obchodním příležitostem,

d) byly vymoženy pohledávky dlužníka včetně plnění z neplatných a neúčinných právních úkonů.

(...)

§ 31 (ZKV)

(...)

(2) Pohledávkami za podstatou, pokud vznikly po prohlášení konkursu, jsou

(...)

b) náklady spojené s udržováním a správou podstaty,

(...)

39. Poměřováno žalobními tvrzeními, pohledávku, jejíž pořadí má být určeno, má tvořit částka odpovídající tomu, oč se majetková podstata dlužníka (kterou žalovaná reprezentuje) obohatila na úkor žalobce tím, že žalobci se nedostalo žádného protiplnění za poskytnuté služby, konkrétně za vytápění a dodávku teplé vody v nebytových prostorách, které majetková podstata dlužníka užívala bez právního důvodu (po skončení nájemního vztahu) i v období od 1. 1. 2016 do 24. 3. 2016. Současně má jít o pohledávku, která popsáním mechanismem měla vzniknout po rozhodnutí o úpadku dlužníka a prohlášení konkursu na jeho majetek (po 31. 3. 2015).

40. Budiž dále připomenuto, že odpověď na otázku, zda předmětná pohledávka je pohledávkou za majetkovou podstatou vzniklou po rozhodnutí o úpadku dlužníka, nelze hledat mimo rámec ustanovení § 168 odst. 2 insolvenčního zákona. Výčet pohledávek za majetkovou podstatou v označeném ustanovení je totiž výčtem taxativním [srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2011, sen. zn. [29 NSČR 16/2011](#), uveřejněné pod číslem 54/2012 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 54/2012“); ústavní stížnost podanou proti tomuto usnesení odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 22. 3. 2012, sp. zn. III. ÚS 721/2012], usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2016, sen. zn. [29 NSČR 89/2014](#), uveřejněné pod číslem 17/2018 Sb. rozh. obč., nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sen. zn. [29 ICdo 98/2015](#), uveřejněný pod číslem 11/2019 Sb. rozh. obč.

41. Již v důvodech usnesení ze dne 29. 4. 2010, sen. zn. [29 NSČR 30/2009](#), uveřejněného pod číslem 14/2011 Sb. rozh. obč., Nejvyšší soud upozornil, že pro insolvenční řízení nelze bez dalšího (automaticky) přejímat judikatorní závěry ustavené při výkladu zákona o konkursu a vyrovnání, a to především proto, že insolvenční zákon obsahuje poměrně podrobná procesní pravidla, jež je třeba vnímat v jejich komplexnosti a jejichž pojetí ne vždy (a to zpravidla záměrně) odpovídá tomu, jak bylo v obdobné procesní situaci postupováno za účinnosti zákona o konkursu a vyrovnání. V dále popsaném rozsahu nicméně řečené neplatí pro judikatorní závěry ustavené Nejvyšším soudem k § 31 odst. 2 písm. b) ZKV (jehož dikce je srovnatelná s dikcí § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona). Řečené platí tím více, že (jak zmíněno též v důvodech R 131/2019) pojetí správy „konkursní podstaty“ v judikatuře Nejvyššího soudu odpovídá dnešní legální definici správy majetkové podstaty obsažené v § 230 odst. 1 insolvenčního zákona.

42. Pro konkursní poměry podle zákona o konkursu a vyrovnání pak Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. [29 Cdo 5394/2008](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 7, ročník 2011, pod číslem 106, ozřejmil (vycházejí i ze starší judikatury), že součástí řádné správy konkursní podstaty je i povinnost správce zabezpečit, aby do konkursní podstaty nebyl přijímán majetek, jenž do ní nenáleží.

43. V rozsudku ze dne 30. 7. 2009, sp. zn. [29 Cdo 1662/2007](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročník 2010, pod číslem 71, Nejvyšší soud uzavřel, že pohledávkou za podstatou ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 písm. b) ZKV je pohledávka vzniklá třetí osobě vůči konkursní podstatě z titulu bezdůvodného obohacení vzniklého tím, že konkursní podstata v období od soupisu nemovitostí do jejich vyloučení užívala nemovitosti, jež do ní podle následného rozsudku (o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty) nenáležely (bezdůvodné obohacení získané plněním z právního důvodu, který odpadl). K závěrům tohoto rozsudku se Nejvyšší soud přihlásil např. též v důvodech rozsudku ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. [29 Cdo 3793/2010](#), uveřejněného pod číslem 97/2012 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 97/2012“).

44. V rozsudku sp. zn. [29 Cdo 5394/2008](#) pak Nejvyšší soud vysvětlil, že pohledávkou za podstatou ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 písm. b) ZKV je i pohledávka vzniklá tím, že věřitel po prohlášení konkursu na majetek dlužníka poskytl do konkursní podstaty peněžité plnění bez právního důvodu. K těmto závěrům se Nejvyšší soud dále přihlásil např. v rozsudku ze dne 31. 8. 2015, sp. zn. [29 Cdo 2515/2012](#), nebo v rozsudku ze dne 31. 8. 2018, sp. zn. [29 Cdo 4364/2016](#).

45. V rozsudku ze dne 27. 6. 2018, sp. zn. [29 Cdo 4470/2015](#), Nejvyšší soud označil jako pohledávku za podstatou ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 písm. b) ZKV též pohledávku vzniklou tím, že konkursní podstata se po prohlášení konkursu na majetek dlužníka bezdůvodně obohatila v důsledku vnosů třetí osoby do majetku úpadce (tuto podstatu tvořícího); ústavní stížnost proti tomuto rozsudku odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. [III. ÚS 2766/18](#).

46. Od úpravy obsažené v zákoně o konkursu a vyrovnání se úprava obsažená v insolvenčním zákoně liší tím, že prostřednictvím ustanovení § 169 odst. 1 písm. f) insolvenčního zákona se náhrada nákladů, vynaložených na zhodnocení majetkové podstaty třetí osobou, která z toho důvodu má proti dlužníku pohledávku z bezdůvodného obohacení, považuje za pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou [a to bez zřetele k tomu, zda tímto mechanismem vznikla předmětná pohledávka před, nebo po zahájení insolvenčního řízení, anebo (až) po rozhodnutí o úpadku dlužníka]. Z případů popsaných výše judikaturou (k zákonu o konkursu a vyrovnání) by režimu § 169 odst. 1 písm. f) insolvenčního zákona podléhaly vnosy třetí osoby zhodnocující majetek náležející do majetkové podstaty ve smyslu závěrů obsažených v rozsudku Nejvyšší soud sp. zn. [29 Cdo 4470/2015](#).

47. Plnění popsaná výše odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Cdo 1662/2007](#) a R

97/2012, jakož i odkazem na rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Cdo 5394/2008](#), [29 Cdo 2515/2012](#) a [29 Cdo 4364/2016](#), pak lze (za předpokladu, že pohledávka z titulu bezdůvodného obohacení takto vznikala po rozhodnutí o úpadku dlužníka) v insolvenčních poměrech uplatňovat jako pohledávku za majetkovou podstatou ve smyslu ustanovení § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona. Také pro poměry upravené insolvenčním zákonem totiž platí, že součástí řádné insolvenční správy dlužníkovu majetku (resp. majetkové podstaty, jež může být pojata širěji než dlužníkovým majetkem) je [stejně jako pro konkursní správu úpadcovu majetku (majetku konkursní podstaty)] v případě, že jde o osobu s dispozičními oprávněními [srov. § 229 odst. 3 písm. c) insolvenčního zákona], i povinnost insolvenčního správce zajistit, aby do majetkové podstaty nebyl přijímán majetek, jenž do ní nenáleží.

48. Jinak řečeno, nejde-li o náklad vynaložený bez právního důvodu třetí osobou na zhodnocení majetkové podstaty [§ 169 odst. 1 písm. f) insolvenčního zákona], je majetkový prospěch, který majetková podstata získala po rozhodnutí o úpadku dlužníka plněním třetí osoby bez právního důvodu, bezdůvodným obohacením (§ 2991 o. z.), jež v rámci řádné správy majetkové podstaty má být vydáno ochuzenému jako plnění na jeho pohledávku za majetkovou podstatou ve smyslu § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona.

49. Přímo pro insolvenční poměry podrobil Nejvyšší soud v R 131/2019 režimu pohledávky za majetkovou podstatou ve smyslu § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona náhradu nákladů spojených se správou bytové jednotky vynaložených po prohlášení konkursu na majetek vlastníka bytové jednotky společenstvím vlastníků bytových jednotek.

50. Pro poměry dané věci z výše řečeného plyne, že podléhá-li režimu § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona i pohledávka vzniklá tím, že majetková podstata získala po rozhodnutí o úpadku dlužníka majetkový prospěch plněním třetí osoby na základě právního důvodu (užívání majetku ve vlastnictví třetí osoby sepsaného do majetkové podstaty), který odpadl (rozhodnutím insolvenčního soudu o vyloučení majetku z majetkové podstaty) [srov. opět obdobně rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Cdo 1662/2007](#) a R 97/2012], pak tím více podléhá režimu uvedeného ustanovení i pohledávka vzniklá tím, že majetková podstata získala po rozhodnutí o úpadku dlužníka majetkový prospěch plněním poskytovaným jí třetí osobou bez právního důvodu od samého počátku. Takové plnění přitom může spočívat nejen v relutárním plnění třetí osoby (srov. obdobně případ popsáný v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Cdo 5394/2008](#)), nebo např. v tom, že majetková podstata užívá majetek třetí osoby (srov. obdobně případ popsáný v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Cdo 1662/2007](#) a v R 97/2012), nýbrž i v tom, že třetí osoba poskytla majetkové podstatě služby, za které neobdržela žádné protiplnění.

51. Na výše uvedeném základě Nejvyšší soud uzavírá, že předmětná pohledávka, jak ji žalobce vymezil v žalobě a jak ji předtím uplatnil v insolvenčním řízení postupem dle § 203 insolvenčního zákona, je co do svého pořadí pohledávkou za majetkovou podstatou dle § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona.

52. 2/ K povaze sporu o pořadí pohledávky.

Pro další úvahy Nejvyššího soudu k otázce ad 2/ jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona (jež v citovaném znění nezměnila podobu od rozhodnutí o úpadku dlužníka):

§ 193 (insolvenčního zákona)

Popření pravosti pohledávky

O popření pohledávky co do její pravosti jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka nevznikla nebo že již zcela zanikla anebo že se zcela promlčela.

§ 194 (insolvenčního zákona)

Popření výše pohledávky

O popření pohledávky co do její výše jde tehdy, je-li namítáno, že dlužníkův závazek je nižší než přihlášená částka. Ten, kdo popírá výši pohledávky, musí současně uvést, jaká je ve skutečnosti výše pohledávky.

§ 195 (insolvenčního zákona)

Popření pořadí pohledávky

O popření pohledávky co do jejího pořadí jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka má méně výhodné pořadí, než je pořadí uvedené v přihlášce pohledávky, nebo je-li popíráno právo na uspokojení pohledávky ze zajištění. Ten, kdo popírá pořadí pohledávky, musí současně uvést, v jakém pořadí má být pohledávka uspokojena.

§ 196 (insolvenčního zákona)

Účinky popření pohledávky

(1) Popření výše pohledávky nemá vliv na její pořadí. Popření pořadí pohledávky nemá vliv na pravost nebo výši pohledávky.

(...)

Jiné způsoby uplatňování pohledávek

§ 203 (insolvenčního zákona)

(1) Není-li dále stanoveno jinak, pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň se uplatňují písemně vůči osobě s dispozičními oprávněními. O uplatnění takové pohledávky věřitel současně vždy vyrozumí insolvenčního správce; náležitosti tohoto vyrozumění stanoví prováděcí právní předpis.

(2) Neuplatní-li dlužníkův zaměstnanec pracovněprávní pohledávku uvedenou v § 169 odst. 1 písm. a) v jiné výši, pokládá se jeho pohledávka za uplatněnou ve výši vyplývající z účetnictví dlužníka nebo z evidence vedené podle zvláštního právního předpisu

(3) Osoba s dispozičními oprávněními uspokojí pohledávky podle odstavce 1 z majetkové podstaty.

(4) Neuspokojí-li osoba s dispozičními oprávněními pohledávky podle odstavce 1 v plné výši a včas, může se věřitel domáhat jejich splnění žalobou podanou proti osobě s dispozičními oprávněními; nejde o incidenční spor. Náklady, které v tomto sporu vznikly insolvenčnímu správci, se hradí z majetkové podstaty, pokud nevznikly zaviněním insolvenčního správce nebo náhodou, která se mu přihodila.

(...)

§ 203a (insolvenčního zákona)

(1) V pochybnostech o tom, zda pohledávka uplatněná věřitelem podle § 203 je pohledávkou za majetkovou podstatou nebo pohledávkou postavenou jí na roveň anebo pohledávkou, která se v insolvenčním řízení neuspokojuje (§ 170), uloží insolvenční soud i bez návrhu věřiteli, který ji uplatnil, aby do 30 dnů podal u insolvenčního soudu žalobu na určení pořadí uplatněné pohledávky; na návrh insolvenčního správce tak učiní vždy. Žaloba musí být vždy podána proti insolvenčnímu správci. Nedojde-li žaloba o určení pořadí pohledávky uplatněné jako pohledávka za majetkovou podstatou nebo jako pohledávka postavená na roveň pohledávce za majetkovou podstatou ve stanovené lhůtě insolvenčnímu soudu nebo není-li žalobě vyhověno, považuje se podání, jímž věřitel takovou pohledávku uplatnil, za přihlášku pohledávky a uspokojení pohledávky jako pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky postavené jí na roveň je v insolvenčním řízení vyloučeno. Nedojde-li žaloba o určení pořadí pohledávky, která se v insolvenčním řízení neuspokojuje, ve stanovené lhůtě insolvenčnímu soudu nebo není-li žalobě vyhověno, je uspokojení takové pohledávky v insolvenčním řízení vyloučeno.

(2) Řízení o žalobě podle odstavce 1 je incidenčním sporem podle § 159 odst. 1 písm. a); ustanovení o popření pořadí přihlášené pohledávky platí obdobně.

53. Spory o pořadí pohledávky ve smyslu ustanovení § 195 insolvenčního zákona se rozumí spory o výhodnější skupinu (třidu) věřitelů. V poměrech insolvenčního zákona tak může být veden spor o to, zda pohledávka je (co do pořadí) pohledávkou vyloučenou z uspokojení v insolvenčním řízení (§ 170 insolvenčního zákona), pohledávkou podřízenou nebo pohledávkou společníků nebo členů dlužníka vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo v družstvu, jež má být uspokojena až po uspokojení jiné pohledávky, případně ostatních pohledávek dlužníka (§ 172 insolvenčního zákona), nebo naopak spor o to, zda pohledávka je (co do pořadí) pohledávkou za majetkovou podstatou (§ 168 insolvenčního zákona) nebo pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou (§ 169 insolvenčního zákona), resp. pohledávkou s právem na uspokojení ze zajištění (§ 167 odst. 1 věta první insolvenčního zákona). Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2016, sen. zn. [29 NSČR 7/2014](#), uveřejněné pod číslem 76/2017 Sb. rozh. obč. K členění pohledávek do skupin (tříd) s různým právem přednosti srov. v podrobnostech i R 54/2012.

54. Spor o pořadí pohledávky pro účely jejího uspokojení v insolvenčním řízení vyvolaný popěrným úkonem insolvenčního správce je přitom (bez ohledu na to, zda jde o pohledávku vykonatelnou) vždy sporem zahajovaným věřitelem, který pohledávku přihlásil (přihlášeným věřitelem). To platí i u vykonatelných pohledávek; rozhodnutím, popřípadě listinou, která je exekucním titulem, na základě kterých se pohledávka stala vykonatelnou, byl totiž stanoven jen základ a výše pohledávky. Pořadí ani právo na uspokojení ze zajištění nejsou řešeny (pokryty) exekucním titulem, a proto v tomto směru platí postup, jaký zákon určuje pro podání žalob v incidenčních sporech u nevykonatelných pohledávek. Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sen. zn. [29 ICdo 11/2012](#), uveřejněné pod číslem 66/2013 Sb. rozh. obč.

55. Jak dále plyne přímo z dikce § 196 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona, popření pořadí pohledávky nemá vliv na pravost nebo výši pohledávky. Pro poměry upravené zákonem o konkursu a vyrovnání Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 24. 5. 2001, sp. zn. [32 Cdo 1726/98](#), uveřejněném pod číslem 76/2002 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 76/2002“), doplnil, že je-li popřeno pouze pořadí přihlášené pohledávky, může incidenční spor vyústit právě jen v určení tohoto pořadí (pravost a výši pohledávky soud na tomto základě již posuzovat nesmí). Tento závěr je uplatnitelný (prosazuje se) i v poměrech insolvenčního zákona, když odpovídá též definici popření pořadí pohledávky obsažené v § 195 insolvenčního zákona.

56. U pohledávek, které věřitelé přihlašují do insolvenčního řízení, nebo které se v insolvenčním řízení považují za přihlášené, není nikterak vyloučeno (a v praxi se tak začasť děje), aby popěrným úkonem k tomu oprávněné osoby byla souběžně zpochybněna jak pravost nebo výše přihlášené pohledávky, tak i její pořadí, nebo aby popěrný úkon měl v dotčeném ohledu podobu eventuálního procesního úkonu (např. v té formě, že popírající popře pravost pohledávky a pro případ, že toto popření nebude shledáno důvodným, popře i výši pohledávky, případně její pořadí); srov. již závěry R 76/2002 nebo např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2013, sen. zn. [29 ICdo 40/2013](#). Spor vzešlý z takového popěrného úkonu je incidenčním sporem ve smyslu § 159 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, tedy sporem projednávaným v rámci předmětného insolvenčního řízení (insolvenčním soudem); srov. § 2 písm. d) a § 160 insolvenčního zákona).

57. U pohledávky za majetkovou podstatou nebo u pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou [tedy u pohledávky se zvláštním právem přednosti (srov. a § 168 odst. 3 a § 169 odst. 2 insolvenčního zákona)], která se v insolvenčním řízení uplatňuje jiným způsobem (než přihláškou) [§ 203 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona], se případný spor o to, zda taková pohledávka v právu vůbec existuje, případně v jaké výši, vede na základě žaloby o (s)plnění podané věřitelem, který ji uplatňuje (žalobcem), proti osobě s dispozičními oprávněními jako žalovaným u obecného soudu (nejde o incidenční spor) [§ 203 odst. 4 věta první insolvenčního zákona]. Jinak řečeno, u takové pohledávky není posouzení její pravosti nebo výše vyhrazen zvláštní (incidenční) spor o příslušné určení (o určení pravosti nebo výše pohledávky), nýbrž obecný spor o splnění povinnosti (u

peněžitě pohledávky spor o její zaplacení). Posouzení, zda jde o pohledávku s takovým právem přednosti (zda pohledávka je pohledávkou za majetkovou podstatou, nebo zda pohledávka je pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou), tedy posouzení (přednostního) pořadí pohledávky pro účely jejího uspokojení v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka, však stále (výlučně) zůstává v rukou insolvenčního soudu (srov. § 203a odst. 1 insolvenčního zákona); i v takovém případě jde o incidenční spor dle § 159 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona (srov. § 203a odst. 2 insolvenčního zákona), vedený na základě žaloby, kterou věřitel vždy podává proti insolvenčnímu správci (srov. § 203a odst. 1 věta druhá insolvenčního zákona).

58. Přitom je zjevné, že ve sporu o zaplacení peněžitě pohledávky za majetkovou podstatou obecný soud zkoumá (má zkoumat) ty otázky, jež by u incidenčního sporu byly vyhrazeny sporu o určení pravosti nebo výše pohledávky, konkrétně to, zda pohledávka vznikla, případně, zda již nezanikla nebo zda se zcela nepromlčela (srov. § 193 insolvenčního zákona), nebo to, zda dluh není nižší než žalobou uplatněná částka (srov. § 194 insolvenčního zákona). Určit pořadí pohledávky, jejíž splnění věřitel vymáhá, obecný soud naopak nesmí (spor o pořadí pohledávky pro účely jejího uspokojení v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka mu nepřísluší řešit).

59. V případech, kdy je mezi věřitelem a osobou s dispozičními oprávněními veden jak spor o existenci (důvodnost, resp. „pravost“), případně výši pohledávky za majetkovou podstatou (na základě žaloby o splnění povinnosti podané u obecného soudu), tak spor o pořadí takové pohledávky (spor o to, zda jde o některou z pohledávek taxativně vypočtených v § 168 insolvenčního zákona) [na základě incidenční žaloby podané u insolvenčního soudu], přitom nelze vyloučit, že projednání incidenčního sporu bude mít přednost před sporem o splnění povinnosti, neboť výsledek sporu o splnění povinnosti (o zaplacení pohledávky) může být v některých případech závislý na výsledku sporu o určení pořadí pohledávky. Vyzní-li totiž výsledek incidenčního sporu o pořadí pohledávky tak, že jde o přihlášenou pohledávku (§ 203a odst. 1 věta třetí insolvenčního zákona), bude okolnost, že věřitel se žalobou podanou u obecného soudu po rozhodnutí o úpadku dlužníka domáhal splnění (zaplacení) přihlášené pohledávky, důvodem k zastavení řízení o takové žalobě (srov. § 140c insolvenčního zákona, ve spojení s § 141a insolvenčního zákona a výklad podaný k těmto ustanovením v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2017, sp. zn. [29 Cdo 5749/2016](#), uveřejněném pod číslem 128/2018 Sb. rozh. obč.).

60. V incidenčním sporu o určení, zda pohledávka uplatněná v insolvenčním řízení způsobem uvedeným v § 203 insolvenčního zákona je co do svého pořadí pohledávkou za majetkovou podstatou ve smyslu ustanovení § 168 odst. 2 insolvenčního zákona, se tedy insolvenční soud zabývá pouze okolnostmi rozhodnými pro posouzení správnosti uplatněného pořadí pohledávky, bez zřetele k tomu, zda spornou je i existence nebo výše této pohledávky. Skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodu vzniku pohledávky, nebo důvodu jejího možného zániku, anebo důvodu, pro který se stala soudně nevymahatelnou, případně pro posouzení (určení) správné výše pohledávky, jsou vyhrazeny sporu o splnění povinnosti (o zaplacení peněžitě pohledávky) vedenému u obecného soudu.

61. Pro poměry dané věci tedy platí, že úkolem soudu bylo v řízení zkoumat, zda pohledávka, ohledně které insolvenční soud vyzval věřitele k podání žaloby o určení pořadí (usnesením ze dne 30. 11. 2017, č. j. KSOS 14 INS 1402/2015-B-67), mohla vzniknout způsobem, jakým byla uplatněna v insolvenčním řízení (§ 203 odst. 1 insolvenčního zákona) [srov. listiny B-64, B-65], resp. způsobem popsáním (v obsahově tomu odpovídající) žalobě v této věci.

62. Závěr odvolacího soudu reprodukováný v odstavci [17] (že pro rozhodnutí projednávané věci bylo „klíčovým“ unesení důkazního břemene ohledně vyklizení objektu, resp. toho, zda se v rozhodné době v objektu nacházely movité věci dlužníka) byl tedy pro výsledek sporu o pořadí pohledávky bezvýznamný a v řízení o zaplacení pohledávky vedeném u Okresního soudu v Ostravě nemá a nesmí

být využit, jelikož směřuje (v tomto typu incidenčního sporu nepřipustně) k prokázání skutečností rozhodných pro posouzení vzniku (existence) pohledávky a její výše.

63. V duchu těžké logiky ovšem platí, že právně bezcenné (jelikož zcela vybočující z rámce toho, co lze zkoumat ve sporu o pořadí pohledávky) jsou (i v předchozích fázích řízení byly) námitky dovolatelky založené na tvrzení, že se majetková podstata na úkor žalobce neobohatila, jelikož žalobce jí v rozhodném období žádné služby neposkytl. Jde opět o obranu, která má své místo ve sporu o splnění povinnosti (o zaplacení žalované částky), nikoli ve sporu o pořadí uplatněné pohledávky. Stejně právně bezcenná je ve sporu o pořadí pohledávky též obrana založená na vznesené námitce promlčení uplatněné pohledávky. To, že pohledávka za majetkovou podstatou se promlčela, nemá žádný vliv na její pořadí, ve sporu o splnění povinnosti (o zaplacení pohledávky) však účinné vznesení námitky promlčení může vést k zamítnutí žaloby, a tedy i k tomu, že pohledávka nebude v insolvenčním řízení uspokojena. To, že námitka promlčení má typově své místo ve sporu o pravost (důvodnost, existenci) pohledávky, ostatně plyne přímo z dikce § 193 insolvenčního zákona.

64. Na výše uvedeném základě lze odmítnout jako zjevně neopodstatněné výtky dovolatelky, že odvolací soud se nevypořádal s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, o kterou opírala svou argumentaci. Rozsudky Nejvyššího soudu, které dovolatelka označila (sp. zn. [32 Cdo 2437/2015](#), [28 Cdo 4184/2018](#) a [33 Odo 631/2004](#)), se nezabývají pořadím pohledávek v insolvenčním řízení; týkají se naopak těch otázek, jejichž řešení insolvenčnímu soudu v rámci daného sporu nepřísluší.

65. Tvrzení dovolatelky, že odvolací soud se „nikterak nevypořádal“ s jí vznesenou námitkou promlčení (srov. odstavec [29] výše), je rovněž v rozporu se skutečným obsahem tohoto rozhodnutí. Odvolací soud totiž na dané téma výslovně (a přiléhavě) uzavřel, že námitka promlčení pohledávky je nedůvodná, jelikož v řízení o určení pořadí pohledávky se soud promlčením nezabývá (srov. reprodukce napadeného rozhodnutí v odstavci [21] výše).

66. K namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí Nejvyšší soud uvádí, že potud je napadené rozhodnutí souladné s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, konkrétně se závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2543/2011](#), uveřejněném pod číslem 100/2013 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 100/2013“). V něm Nejvyšší soud vysvětlil, že měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly (podle obsahu odvolání) na újmu uplatnění práv odvolatele. Obdobně platí, že i když rozhodnutí odvolacího soudu nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly (podle obsahu dovolání) na újmu uplatnění práv dovolatele. Poměřováno těmito závěry lze souhlasit s odvolacím soudem, že rozhodnutí insolvenčního soudu nebylo nepřezkoumatelné, když z něj plynou důvody, pro které insolvenční soud určil, že jde o pohledávku za majetkovou podstatou.

67. Nepřezkoumatelností pak není postiženo ani rozhodnutí odvolacího soudu. K výhradě dovolatelky, že odvolací soud se řádně nevypořádal s odvolací argumentací (s poukazy na výše zmíněnou judikaturu), lze opět poukázat na závěry plynoucí z R 100/2013. K tomu lze dodat, že z ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. [které upravuje náležitosti odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku a přiměřeně se prosazuje i pro odůvodnění rozhodnutí vydaných odvolacím soudem (§ 211 o. s. ř.)], ani z práva na spravedlivý proces nelze dovozovat povinnost soudů vypořádat se s každou jednotlivou námitkou účastníka řízení. Jak opakovaně vysvětlil Ústavní soud, není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační

systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. [III. ÚS 989/08](#), uveřejněný pod číslem 26/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. [III. ÚS 3122/09](#)). Rozhodnutí odvolacího soudu těmto požadavkům vyhovuje, když z něj zřetelně plyne (jak potvrzují i závěry tohoto rozhodnutí), že skutečnosti, k nimž se pojila označená rozhodnutí, neměl odvolací soud pro řešení sporu o pořadí pohledávky za podstatné.

68. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se nepodávají ani ze spisu. Dílčí nepřesnost odvolacího soudu v otázce významu prokazovaných skutečností v konečném důsledku neovlivnila správnost závěru, že co do svého pořadí je pohledávka uplatněná žalobcem v insolvenčním řízení postupem dle § 203 odst. 1 insolvenčního zákona pohledávkou za majetkovou podstatou ve smyslu § 168 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání v rozsahu, v němž směřovalo proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, zamítl [§ 243d písm. a) o. s. ř.].

69. Výrok o nákladech dovolacího řízení je odůvodněn tím, že dovolání žalované bylo zčásti odmítnuto a zčásti zamítnuto, přičemž ve sporu o pořadí přihlášených pohledávek nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení proti insolvenčnímu správci (§ 202 odst. 1 věta první insolvenčního zákona). Označené ustanovení sice hovoří o „přihlášených“ pohledávkách, s přihlédnutím k pravidlu formulovanému v ustanovení § 203a odst. 2 insolvenčního zákona je nicméně Nejvyšší soud shledává obdobně použitelným též ve sporu o pořadí pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou.